

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Oľgy Trnkovej, v právnej veci žalobcu : **M. T.**, bývajúci v K.X.K., zastúpený JUDr. P. Z., advokátom v K.K., proti žalovanej : **Z. P.**, rod. Ř., bývajúca v H., zastúpená spoločnosťou JUDr. K. & JUDr. P., v.o.s., advokátska kancelária, H., **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 2 C 131/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. januára 2009 sp. zn. 14 Co 69/2008

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v sume 60,44 € do troch dní do rúk alebo na účet JUDr. P. Z..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Kežmarok rozsudkom z 30. novembra 2006 č.k. 2 C 131/2005-169 zamietol návrh žalobcu, ktorým žiadal žalovanej uložiť povinnosť vypratať byt č. X. pozostávajúci z X. obytných miestností – kuchyne, chodby, kúpeľne, WC a pivnice č. X., nachádzajúci sa na X. poschodí obytného domu súp. č. X. postaveného na pozemku parc. č. X. zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m² zapísaných na LV č. X. katastrálne územie K.. V odôvodnení prvostupňový súd uviedol, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, alebo len

samotná jeho nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Treba vychádzať z princípu vzájomnosti, to znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu a zistiť, či tento sám sa nesprával voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi, a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo voči členom jeho rodiny. Práve v tomto prípade išlo o obdobnú situáciu a svedčí o tom aj celý priebeh rozvodového konania a tam vydaný platný rozsudok. Išlo teda o dlhodobý proces rozvratu manželstva zavinený oboma manželmi. Nezanedbateľnou je tiež skutočnosť, ktorú v priebehu konania spomenul aj právny zástupca žalovanej, že negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, sa musí prejavovať objektívne. Žalobca považuje konanie žalovanej za konanie v rozpore s dobrými mravmi, pretože sa s ním rozviedla. Vyhodnotením dôkazov jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti bolo preukázané, že zo strany žalovanej nedošlo ku konaniu, ktoré by umožňovalo postup darcu v zmysle ustanovenia § 630 OZ.

Okresný súd K. doplnčiacim rozsudkom zo 7. júla 2008 č.k. 2 C 131/2005-220 doplnil rozsudok Okresného súdu Kežmarok č.k. 2 C 131/2005-169 zo dňa 30. novembra 2006 o výrok, že žalobca je povinný uhradiť na účet Okresného súdu Kežmarok č. účtu X. sumu 7 229,-- Sk z titulu náhrady svedočného do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 15. januára 2009 č.k. 14 Co 69/2008-247 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplnčiacim rozsudkom zo dňa 7. júla 2008 č.k. 2 C 131/2005-220 tak, že žalovaná je povinná vypratať byt č. X. pozostávajúci z X. obytných miestností – kuchyne, chodby, kúpeľne, WC, pivnice č. X., nachádzajúci sa na X. poschodí obytného domu súp. č. X. postaveného na pozemku parc. č. X. zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m² zapísané na LV č. X. k. ú. K. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Uložil žalovanej nahradiť štátu na účet Okresného súdu Kežmarok trovy vo výške 7 229,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. Z. náhradu trov konania vo výške 2 461,83 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že proces narušovania či rozvracania vzťahov medzi manželmi bol dlhohodobejší a neobmedzil sa len na čas po uzavretí darovacej zmluvy z 8. júna 2004. Za takéhoto stavu je pre predmetnú vec významným vyjadrenie žalovanej pred odvolacím súdom, že pri konfliktoch dala manželovi na vedomie, že nie je ochotná výdavky za byt znášať, ak nebude mať podiel v byte.

Realizácia prevodu spoluvlastníckeho podielu k bytu medzi manželmi nemohla byť v danej situácii chápaná inak, ako to zdôvodnil žalobca, a to že prevod bol realizovaný s predstavou perspektívnosti vzťahu manželov. Inému zdôvodneniu by chýbalo akékoľvek logické opodstatnenie. Vklad vlastníckeho práva podľa zmluvy bol Správou katastra K. povolený pod č. V X. dňa 6.7.2004. Už v priebehu nasledujúceho kalendárneho polroka sa mala žalovaná utvrdiť v presvedčení, že vzťah manželov nemožno udržať a preto dala žalobcovi na vedomie jej úmysel rozviesť sa. Negatívny postoj manžela k rozvodu sa snažila zmeniť aj obsahom textových správ zasielaných mu mobilným telefónom do zahraničia. V nich mu oznamuje, že miluje iného, hrozí mu, že bude paroháč, že príde o zamestnanie a podobne. Obsah samotných SMS zo dňa 21.1.2005, či 6.4.2005 svedčí o spoločensky nežiaducej komunikácii obdarovanej s darcom. V kontexte s ich vtedajšími vzájomnými vzťahmi a postojom ich oboch k udržaniu ich manželstva, treba ich aj objektívne hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov obdarovanej k darcovi. Takýmto spôsobom správania sa domohla žalovaná súhlasného postoja manžela k rozvodu ich manželstva. Žalovaná teda svojím správaním privodila u žalobcu taký stav, ktorý zmenil jeho postoj k udržaniu manželstva, o perspektíve ktorého nemal pochyb ešte v júni 2004, keď realizoval bezodplatný prevod podielu v byte na žalovanú. Správanie žalovanej, ktoré konkretizoval žalobca v liste z 7.11.2005 i v podanej žalobe a doručenie týchto úkonov žalovanej mali za následok zánik darovacieho vzťahu. Okamihom doručenia listu z 7.11.2005 sa obnovili pôvodné právne vzťahy. Pretože táto reštitučná povinnosť nie je osobitne upravená, je potrebné použiť ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy najbližšie a to so zreteľom na to, čo bolo predmetom darovacej zmluvy. Pri voľbe formy, ktorou sa darca môže domáhať reštitúcie pôvodného stavu, je nutné vychádzať z konkrétnej situácie. Žalobca ako výlučný vlastník bytu má nárok na ochranu v zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobný petit uplatnený v konaní žalobcom o vypratání bytu za daného stavu, keď žalovaná v byte má svoje veci, zodpovedá ustanoveniu § 126 ods. 1 OZ i § 80 písm. b/ O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza zo skutkových zistení, ktoré nie sú podložené vykonanými dôkazmi, odvolací súd nezohľadnil dôležité skutočnosti, ktoré boli vykonaným dokazovaním najmä pred prvostupňovým súdom jednoznačne preukázané a v hodnotení dôkazov odvolacím súdom vidieť zjavnú nelogickosť, na rozdiel od hodnotenia dôkazov prvostupňovým súdom, kde poukazuje, že hodnotenie dôkazov zo strany odvolacieho súdu nezodpovedalo zásadám podľa § 132 O.s.p. tak, ako to správne vykonal prvostupňový súd. Pochybenie odvolacieho

súdu podľa jej názoru jednoznačne spočíva v tom, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní nevezal do úvahy v rámci hodnotenia dôkazov výsledky vykonaného dokazovania svedčiace aj proti žalobcovi, pričom má za to, že jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalobca vymedzil skutočnosti, v ktorých videl hrubé porušenie dobrých mravov v tom, že žalovaná sa chcela s ním rozviesť a tým mu malo byť spôsobené utrpenie. Odvolací súd nevezal do úvahy svedecké výpovede vykonané pred prvostupňovým súdom, kde svedkovia jednoznačne potvrdili slová žalovanej o problémoch v manželstve už pred spísaním darovacej zmluvy. Odvolací súd vo svojom odôvodnení hovorí o logickosti konania vzhľadom na konanie žalobcu v súvislosti s prevodom časti bytu na žalovanú z dôvodu perspektívnosti manželstva, nezobral však do úvahy tú skutočnosť, že žalobca musel z predmetného bytu vyplácať svojich súrodencov a k vyplácaniu dochádzalo z pôžičky, ktorú síce zobral pred uzavretím manželstva, avšak táto sa splácala počas manželstva a splácala ju aj žalovaná. Nezist'oval, či k nežiaducej komunikácii nedochádzalo aj zo strany samotného žalobcu, pričom ako jednoznačne logické vychádza, že žalovaná by neposlala niekoľko po sebe nasledujúcich SMS v krátkom časovom období bez reakcie na druhú stranu, t.j. žalobcu. Odvolací súd dokazovanie týmto smerom nevykonával a ani sa nepýtal žalobcu, či a ako reagoval na tieto SMS. Je pozoruhodné, že v zmysle uvedených niekoľkých SMS odvolací súd skonštatoval ich ako hrubé porušenie dobrých mravov vo vzťahu k žalobcovi v súvislosti s postojom oboch účastníkov k udržaniu ich manželstva. Za vymedzenie pojmu dobré mravy treba považovať pravidlá morálneho charakteru všeobecne uznávané v demokratickej spoločnosti, v ktorých sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Pri rozhodnutí odvolacieho súdu táto vzájomnosť nebola rešpektovaná a práva, ktoré boli v prospech žalobcu neboli v rovnakom rozsahu zohľadnené aj na strane žalovanej. Žalovaná taktiež žiadala odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca navrhol dovolanie žalovanej zamietnuť, pretože nie sú dané dôvody dovolania a neexistujú ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom

(§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľka žiadnu z týchto väd nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľka nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Na námietku dovolateľky, spochybňujúcu správnosť zistenia skutkových záverov nižších súdov, či nedostatočne zisteného skutkového stavu veci – v tomto smere bol Najvyšší súd Slovenskej republiky viazaný ako rozsahom, tak i obsahom podaného dovolania – možno

uviesť len to, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať ako revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, tak ani prieskumom nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Zo všetkých týchto dôvodov je zrejmé, že rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalobcovi vypracovaním vyjadrenia z 27. februára 2009 k dovolaniu žalovanej (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 53,49 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky (6,95 €), predstavuje spolu 60,44 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová